

Spis treści:

OCHRONA DANYCH OSOBOWYCH W APTECE

Jakie dane osobowe może przetwarzać apteka zgodnie z przepisami (Marzena Pytlarz-Pietraszko)	3
Kiedy farmaceuta potrzebuje upoważnienia do przetwarzania danych osobowych (Marzena Pytlarz-Pietraszko)	5
Jak bezpiecznie powierzyć dane pacjentów i pracowników apteki (Marzena Pytlarz-Pietraszko)	7
Czy należy złożyć raport z naruszenia ochrony danych osobowych	13
Jak sporządzić rejestr czynności przetwarzania danych (Marzena Pytlarz-Pietraszko)	14
Kiedy właściciel apteki musi wyznaczyć inspektora ochrony danych (Marzena Pytlarz-Pietraszko)	15
Co oznacza polityka czystego biurka i jakie ma znaczenie dla bezpiecznego przetwarzania danych (Patrycja Kaczmarczyk-Hap)	16
Wzór polityki czystego biurka	18
Jakie obowiązki ma administrator danych w zakresie ochrony sygnalistów (Michał Kowalski)	19

**Obserwuj nas
i bądź na bieżąco**

z wydarzeniami online
z bezpłatnymi materiałami
z nowościami

MASZ PROBLEM? ZAPYTAJ EKSPERTÓW:
prawowaptece@wip.pl

1

NUMER SPECJALNY

A. Śmigulska-Wojciechowska

Redaktor prowadząca
prawowaptece@wip.pl

Szanowna Czytelniczko, Szanowny Czytelniku,
zapewnienie ochrony danych osobowych w aptece jest kluczowe zarówno z punktu widzenia wymogów prawnych (np. RODO), jak i ochrony prywatności pacjentów. Apteki, przetwarzając dane osobowe, w tym dane zdrowotne, są zobowiązane do przestrzegania przepisów ochrony danych osobowych i stosowania odpowiednich środków ochrony, aby zapobiec nieuprawnionemu dostępowi, utracie lub zniszczeniu danych.

Aby zapewnić odpowiednią ochronę danych w aptece, należy wdrożyć odpowiednie środki ochrony fizycznej, technicznej i organizacyjnej. Ważne jest przestrzeganie wymogów RODO, regularne szkolenie personelu, przeprowadzanie ocen ryzyka, wdrożenie procedur reagowania na incydenty oraz monitorowanie przetwarzania danych. Dzięki tym działaniom apteka może skutecznie chronić dane osobowe pacjentów i zapewnić zgodność z przepisami prawa.

Eksperti czasopisma „Prawo Apteczne w Praktyce” przygotowali również przykładowe wzory dokumentów, potrzebne w praktyce, np.:

- Upoważnienie pracownika do przetwarzania danych osobowych,
- Oświadczenie o poufności,
- Umowa o powierzeniu przetwarzania danych osobowych,
- Raport z naruszenia ochrony danych osobowych.

Przypominam, iż całe wydanie czasopisma oraz wszelkie wzory dokumentów publikowane dotychczas na łamach czasopisma „Prawo Apteczne w Praktyce” dostępne są w wersji online na prawowaptece.pl.

Życzę miłej lektury!

PS Bądź na bieżąco i dołącz do nas w mediach społecznościowych. Odwiedź nasz profil na Facebooku.

szkolenie online

AI/sztuczna inteligencja w branży aptecznej

Dariusz Tarabasz
kancelaria Czyzewscy

Zobacz nasze szkolenie online dla farmaceutów i kierowników aptek

Wejdź na stronę
<https://ln.wip.pl/rKNK>
lub zeskanuj kod QR

§ Prawo apteczne
w praktyce

Zawsze dodatkowe materiały na prawowaptece.pl

Wiedza i Praktyka sp. z o.o., ul. Łotewska 9A, 03-918 Warszawa
NIP: 526-19-92-256

Kierownik grupy tematycznej: Piotr Szczygieł

Menedżer produktu: Klaudia Bogumił

Redaktor: Anna Śmigulska-Wojciechowska

Koordynacja produkcji: Mariusz Jezierski, Magdalena Huta

Korekta: Zespół

Projekt graficzny publikacji: Piotr Fedorczyk

Skład i łamanie: Raster studio

Nr rejestrowy BDO: 000008579

Drukarnia: KRM Druk

Nakład: 1000 egz.

E-mail do redakcji: prawowaptece@wip.pl

INFORMACJE O PRENUMERACIE:

tel.: 22 518 29 29, faks: 22 617 60 10, e-mail: cok@wip.pl

Czynne pon.–pt. w godz. 8.00–16.00

Poza godzinami pracy można pozostawić wiadomość na skrzynce głosowej.

Publikacja „Prawo Apteczne w Praktyce” wraz z przysługującymi Czytelnikom innymi elementami dostępnymi w subskrypcji (e-letter, WWW i inne) chronione są prawem autorskim. Przedruk i sprzedaż tych materiałów bez zgody wydawcy są zabronione. Zakaz nie dotyczy cytowania publikacji z powołaniem się na źródło.

Publikacja „Prawo Apteczne w Praktyce” została przygotowana z zachowaniem najwyższej staranności i wykorzystaniem wysokich kwalifikacji, wiedzy i doświadczenia autorów i konsultantów. Zaproponowane w publikacji „Prawo Apteczne w Praktyce” oraz w innych dostępnych elementach subskrypcji wskazówki, porady i interpretacje nie mają charakteru porady prawnej i dotyczą sytuacji typowych. Ewentualne zastosowanie się do nich powinno być skonsultowane z wykwalifikowanym specjalistą lub ekspertem, w celu uwzględnienia indywidualnych okoliczności związanych z daną sprawą, w związku z czym zastosowanie lub wykorzystanie w jakikolwiek sposób informacji zawartych w tych materiałach następuje na własne ryzyko i odpowiedzialność osoby tego dokonującej. Publikowane rozwiązania nie mogą być traktowane jako oficjalne stanowiska organów i urzędów państwowych.

Jakie dane osobowe może przetwarzać apteka zgodnie z przepisami

RODO obowiązuje w Polsce od 25 maja 2018 r. Zwane jest również ogólnym rozporządzeniem o ochronie danych i wiąże wszystkich, którzy przetwarzają dane osobowe w związku z prowadzoną działalnością gospodarczą. Nie ulega wątpliwości, że podmiot prowadzący aptekę także przetwarza dane osobowe pracowników, pacjentów oraz kontrahentów. Gromadzi (a więc przetwarza) zatem dane lekarzy oraz osób trzecich, np. upoważnionych do odbioru leku, czy szerzej – osób upoważnionych do reprezentowania pacjenta. To zaś oznacza obowiązek realizowania wymogów wskazanych w przepisach RODO.

MARZENA PYTLARZ-PIETRASZKO, radca prawny specjalizujący się m.in. w ochronie danych osobowych

RODO wprowadziło m.in. rozszerzony obowiązek informacyjny względem osób, których dane są gromadzone, nowe procedury w zakresie ochrony danych, np. obowiązek notyfikacji naruszeń organowi nadzorczemu, oraz nowe wymogi związane z dokumentowaniem czynności przetwarzania danych.

WAŻNE

Dane, które są najbardziej narażone na niebezpieczeństwo wykorzystania ich przez osoby nieuprawnione, to tak zwane **dane wrażliwe**. Według RODO zaliczają się do nich dane:

- genetyczne,
  - biometryczne,
  - dotyczące zdrowia (wszystkie dane informujące o przeszłym, obecnym lub przyszłym stanie zdrowia fizycznego lub psychicznego, ale także informacje o korzystaniu z usług opieki zdrowotnej),
  - dotyczące seksualności lub orientacji seksualnej.
- Są to informacje, którymi w większości dysponuje każda apteka. Jako administrator tych danych musisz zadbać o ich bezpieczeństwo.

Analiza ryzyka RODO

W miejscach, gdzie przechowywane są dane osobowe, należy zwrócić szczególną uwagę na właściwe

stosowanie wewnętrznych procedur. Trzeba pamiętać, że **ocena ryzyka** związanego z zabezpieczeniem danych osobowych nie jest czynnością jednorazową. Konieczne jest dokonywanie nowelizacji ryzyk w celu zapewnienia, że jej wyniki pozostają aktualne i uwzględnia ona nowo powstające zagrożenia, a także uwzględnienia nowych rozwiązań opracowanych w celu eliminowania i ograniczania ryzyka. Jest to szczególnie ważne w przypadku wystąpienia naruszenia ochrony danych, np. włamanie do lokalu apteki lub atak hakerski. W tego typu przypadkach należy niezwłocznie zaktualizować posiadane postępowania pod kątem wystąpienia nowych ryzyk oraz powiadomić Prezesa Urzędu Ochrony Danych Osobowych o możliwości niepożądanego dostępu do informacji, których administratorem jest dana apteka.

Natomiast jeżeli w wyniku przeprowadzonej analizy okaże się, że nie istnieje niebezpieczeństwo naruszenia praw i wolności osób fizycznych, administrator nie ma obowiązku powiadamiania organu nadzorczego o naruszeniu. W takim przypadku organ nadzorczy może zwrócić się do administratora o uzasadnienie decyzji o niezgłoszeniu naruszenia. Dlatego wyniki z przeprowadzonej analizy należy udokumentować w wewnętrznej ewidencji naruszeń.

MASZ PROBLEM? ZAPYTAJ EKSPERTÓW:
prawowaptece@wip.pl

3

NUMER SPECJALNY

Tabela 1. 7 zasad ochrony danych osobowych wg RODO

Lp.	Zasada	Opis
1.	zgodność z prawem, rzetelność i przejrzystość	Za każdym razem, kiedy apteka wykorzystuje czyjeś dane osobowe (pacjenta, pracownika, przedstawiciela kontrahenta), musi to robić: <ul style="list-style-type: none"> • zgodnie z prawem – przede wszystkim zgodnie z RODO, ale także polskimi przepisami medycznymi i farmaceutycznymi, np. ustawą o prawach pacjenta, • rzetelnie i przejrzysto – w sposób zrozumiały dla pacjenta, pracownika lub innej osoby.
2.	ograniczenie celu	Wykorzystanie danych osobowych zawsze musi mieć swój cel. Przykładowo apteka zbiera dane pacjentów po to, by prowadzić dokumentację farmaceutyczną. Zaś wykorzystanie adresów zamieszkania klientów, np. do wysłania im reklam (bez ich zgody), byłoby poważnym naruszeniem zasady ograniczenia celu (również innych przepisów prawnych).
3.	minimalizacja danych	Apteka powinna używać tylu kategorii danych osobowych, ile jest niezbędne do wykonania konkretnego zadania – ale nie więcej. Nie można zbierać informacji „na zaś”, „na wszelki wypadek”, „bo mogą się kiedyś przydać”.
4.	prawidłowość	Zasada prawidłowości oznacza, że dane używane przez administratora muszą być prawidłowe, a w razie potrzeby – uaktualniane. W przypadku gdy pracownica apteki wychodzi za mąż i zmienia nazwisko, konieczne jest uwzględnienie tego faktu w dokumentacji kadrowej, prowadzonej przez administratora danych osobowych.
5.	ograniczenie przechowywania	Danych osobowych nie można trzymać w nieskończoność. Są one zbierane w konkretnym celu. Gdy cel jest zrealizowany, dane powinny być usunięte.
6.	integralność i poufność	Dane osobowe muszą być przetwarzane w sposób zapewniający odpowiednie bezpieczeństwo danych osobowych, w tym ochronę przed niedozwolonym lub niezgodnym z prawem przetwarzaniem oraz przypadkową utratą, zniszczeniem lub uszkodzeniem, za pomocą odpowiednich środków technicznych lub organizacyjnych.
7.	rozliczalność	Administrator danych musi nie tylko przestrzegać zasad wskazanych powyżej, ale też być w stanie wykazać ich przestrzeganie. Oznacza to, że w ramach dbania o zgodność działań apteki z RODO konieczne jest prowadzenie określonej dokumentacji (instrukcji, procedur, wtycznych itp.).

Przetwarzanie danych przez podmiot prowadzący aptekę

Przetwarzanie danych jest zgodne z prawem, jeżeli odbywa się na podstawie zgody osoby, której dane dotyczą, lub na innej uzasadnionej podstawie przewidzianej prawem, tj. w RODO albo w innym akcie prawnym UE lub w prawie państwa członkowskiego, o których mowa w RODO.

Zgodnie z art. 6 ust. 1 lit. c RODO przetwarzanie jest zgodne z prawem, w przypadku gdy przetwarzanie jest niezbędne do **wypełnienia obowiązku prawnego** ciążącego na administratorze. Jeżeli przetwarzanie odbywa się w celu wypełnienia obowiązku prawnego, któremu podlega administrator, podstawę przetwarzania powinno stanowić prawo Unii lub prawo państwa członkowskiego. Wystarczające jest, gdy norma prawna stanowi podstawę różnych operacji przetwarzania wynikających z obowiązku prawnego, któremu podlega administrator. W motywach RODO przyjmuje się, że prawo UE lub prawo państwa członkowskiego powinno określać także **cel przetwarzania**. Ponadto prawo to może doprecyzować ogólne warunki określone w RODO dotyczące zgodności przetwarzania z prawem, określać sposoby wskazywania administratora, rodzaj danych

osobowych podlegających przetwarzaniu, osoby, których dane dotyczą, podmioty, którym można ujawniać dane osobowe, ograniczenia celu, okres przechowywania oraz inne środki zapewniające zgodność z prawem i rzetelność przetwarzania.

Dane osobowe przetwarzane przez aptekę obejmują „**dane dotyczące zdrowia**”. Zgodnie z art. 9 ust. 1 RODO – co do zasady – zabrania się przetwarzania danych dotyczących zdrowia. Wyjątki, gdy zakaz ten nie ma zastosowania, określa art. 9 ust. 2 RODO. W pierwszej kolejności rozważyć należy normę z art. 9 ust. 2 lit. h RPDO, zgodnie z którą zakaz przetwarzania „danych dotyczących zdrowia” nie ma zastosowania, gdy przetwarzanie jest niezbędne do celów profilaktyki zdrowotnej lub medycyny pracy, do oceny zdolności pracownika do pracy, diagnozy medycznej, zapewnienia opieki zdrowotnej lub zabezpieczenia społecznego, leczenia lub zarządzania systemami i usługami opieki zdrowotnej lub zabezpieczenia społecznego na podstawie prawa Unii lub prawa państwa członkowskiego lub zgodnie z umową z pracownikiem służby zdrowia i z zastrzeżeniem warunków i zabezpieczeń, o których mowa w art. 9 ust. 3 RODO.